

MATERIALS DE TREBALL

JUSTÍCIA I PAU

30

El Centre
d'Estudis JM Delàs
és membre de
l'European Network
Against Arms Trade
(Xarxa Europea Contra
el Comerç d'Armes)

GENER 2007

CENTRE D'ESTUDIS
PER A LA PAU
JMDLÀS

JUSTÍCIA I PAU

Comerç d'armes: un projecte de llei amb poques novetats

Sumari

Els excessos del clixé Somàlia	3
<i>Alejandro Pozo</i>	
La despesa militar de l'exercici 2007	8
<i>Pere Ortega</i>	
ONG i experts rebutgen la ingerència dels exèrcits en l'ajut humanitari	11
Campanya contra les municions de dispersió ...	13
La XVII Trobada de Barcelona denuncia els vincles entre l'actual model de consum i la violència ..	15
Notícies	16

A instàncies d'un acord unànime del Congrés dels Diputats del 13 de desembre de 2005, el 2 de gener de 2007 el Consell de Ministres va aprovar el projecte de Llei sobre el Control del Comerç Exterior de Material de Defensa i de Doble Ús. Aquest projecte es troba ara pendent d'aprovació per part del Parlament.

És decebedor que per a l'elaboració d'aquest futur instrument jurídic només s'hagi consultat l'opinió de la indústria armanentística i no s'hagi tingut en compte les propostes de ONG com Amnistia Internacional, Greenpeace i Intermón Oxfam, que lideren una campanya mundial per a la transparència en el comerç d'armes.

L'acord parlamentari de 2005 reclamava garanties perquè el procediment d'autorització d'exportació de material de defensa i doble ús es basés en l'aplicació estricta i en una interpretació rigorosa dels vuit criteris del Codi de Conducta Europeu aprovat el juny de 1998. Aquest Codi assenyala que l'autorització o denegació d'exportacions tindrà en consideració l'existència d'indicis racionals que el material exportat pugui ser emprat en accions que pertorbin la pau, l'estabilitat o la seguretat en un àmbit estatal, regional o mundial, que puguin provocar un augment de les tensions o conflictes latents, que puguin ser utilitzats per a vulnerar els drets humans o amb

(cont. pàg. 2 ^{esq})

(ve de pàg. 1) finalitats repressives, que puguin impedir el desenvolupament humà i econòmic del país. Quan existeixin indicis d'aquest tipus, es denegarà l'autorització a l'exportació.

Cal valorar positivament que el projecte de llei inclogui els criteris del Codi de Conducta de la UE, però el redactat del projecte deixa una porta oberta perquè aquests criteris no siguin d'obligat compliment. Afirmar que aquests criteris no han de ser factors determinants, ja que han de ponderar-se amb altres criteris com «els interessos generals de la defensa nacional i de la política exterior de l'Estat».

Una novetat positiva d'aquest projecte és l'ampliació del control de les exportacions d'armes a un nou producte, les armes de caça i tir esportiu i els seus components i municions, ja que també poden causar greus lesions quan s'utilitzen contra les persones.

Per altra banda, en matèria de transparència informativa, no sembla que es produeixin avanços. El projecte de llei consolida l'obligació del Govern d'enviar un informe semestral de les exportacions d'armes al Congrés i la compareixença anual del Secretari d'Estat de Comerç davant de la Comissió de Defensa del Parlament. Respecte al tipus d'informació que han d'aportar aquests informes, tampoc sembla que es produeixin avanços. El projecte assenyala que l'informe ha de contenir el valor de les exportacions per país de destinació i categoria de producte, les denegacions a l'exportació efectuades i els

canvis legislatius. La mateixa informació que es remet actualment al Parlament. Tot indica que en un futur immediat els nous informes no aportaran més informació o detall dels quals actualment tenim.

També sembla que no tindrem accés a dades sobre quines armes han estat exportades a cada país. Els informes actuals només aporten la quantia econòmica per país i no el tipus de producte ni el nombre d'armes exportades, amb la qual cosa no podem verificar el grau de compliment del Codi de Conducta. Però el que és més important és que el projecte de llei no considera la possibilitat d'informar amb antelació sobre les autoritzacions a l'exportació i molt menys considera que totes o algunes exportacions, com les de major quantia o les que podrien violar el Codi de Conducta, requereixin l'autorització del Parlament. La nova llei continua deixant en mans de la mateixa Junta Interministerial (formada per representants dels departaments d'Indústria, Exteriors, Defensa, Economia i Interior) la concessió de llicències a l'exportació. Les actes d'aquesta Junta són secretes i els seus informes no solament són preceptius sinó també vinculants.

En definitiva, un projecte de llei amb molt poques novetats.

Centre Delàs

Txetxènia

Els excessos del clixé Somàlia

Els bombardeigs d'Etiòpia i els EUA han estat la gota que ha fet vessar el got en la cadena de desenfrenaments esdevinguda l'últim any a Somàlia. Aquests fets només han despertat la «preocupació» d'unes Nacions Unides que no han objectat els atacs i d'una Unió Europea de la qual només Itàlia i Noruega han mostrat la seva condemna. L'argument de la intervenció és ben conegut: Somàlia és bressol de l'islamisme extremista internacional, és necessari eradicarlo i, tal com ha reconegut el mateix president del Govern transitori de Somàlia, els EUA tenen tot el dret de fer el que estimin convenient per eliminar Al Qaeda i els seus col·laboradors de la faç de la Terra.

Els discursos actuals sobre el que ha passat a Somàlia presenten un còctel de molts dels estereotips pejoratius i concepcions simplistes que solen atribuir-se als africans i als musulmans. D'una banda, cal atribuir els missatges distorsionats a l'estesa ignorància de tot allò que representa Somàlia, oblidada pels grups d'informació i opinió des de fa més d'una dècada. Per l'altra banda, Somàlia reuneix els ingredients necessaris per convertir-se en el nou boc emissari de la política perversa duta a terme pels EUA sota la denominació de «Guerra contra el Terror». L'objectiu d'aquest escrit és qüestionar, des de la incertesa que acompanya la rapidesa dels canvis, nou dels arguments acceptats com a dogma en relació amb els últims esdeveniments a Somàlia.

El primer es refereix al convenciment que Somàlia és terreny adobat per a l'islamisme extremista internacional i que Al Qaeda ha sabut aprofitar aquesta conjuntura per afermar-se en aquest país. Em sembla excessiu elevar el factor religiós més enllà d'un tímid paper secundari en el que ha succeït durant l'última dècada a Somàlia. Alguns autors han mostrat els seus dubtes sobre el fet que els estats fallits (i encara més, els inexistents, com és el cas somali) representin un terreny favorable per a l'aparició o l'expansió de grups violents internacionalment organitzats. En paraules d'Alex de Waal, en el pròleg del llibre *Al Itihad*, publicat a Addis Abeba, «la influència

islamista és molt més probable que aparegui en un procés de reestabilització estatal que desmilitaritzi la política i proveeixi un marc de serveis públics». Cal afegir, per la meua banda, que aquest fenomen podria produir-se en contextos que ofereixen visibilitat, privilegis econòmics o polítics per repartir i un «enemic» definit com l'origen de tots els mals. Un informe de Nacions Unides alertava, el 2005, de l'existència d'alguns camps d'entrenament «yihadistes» a Somàlia. No obstant això, aquesta presència és molt reduïda i els últims anys de la història de Somàlia no han apuntat a

l'existència de cap grup organitzat d'aquestes característiques des del desmembrament d'Al Itihad fa una dècada, si bé han estat notoris els esforços de certs individus que haurien intentat reactivar, sense èxit significatiu, aquestes cèl·lules. Hassan Dahir Aweys, avui cap visible de la Unió dels Tribunals Islàmics (UTI), va ser un d'aquests referents a l'ombra, encara que la revolució de la UTI mereix una altra lectura que presentarem en el quart argument. Per tant, les dinàmiques del conflicte somali fins a la intromissió dels EUA tindrien poc a veure amb Al Qaeda. Tot i així, el nou escenari, amb els al·licients que representen el despertar mediàtic de Somàlia i la instrumentalització de l'«enemic croat» identificat en els EUA i Etiòpia, pot alimentar la consolidació de grups mal anomenats «yihadistes».

El segon argument respon a les tradicionals referències a Somàlia en clau d'anarquia. Cal assenyalar que el que el país ha viscut durant l'última dècada i mitja no afecta tot el seu territori, sinó una reduïda part que tindria el seu centre de gravetat a Mogadiscio. La situació al centre del país respon a altres dinàmiques molt distintes que escapen als objectius d'aquest article i, al nord, els estats de facto de Puntland i, sobretot, de Somaliland han assistit als esdeveniments recents com a espectadors preocupats, no com a part implicada. Fins i tot

bona part del terç sud de Somàlia ha estat aliena als canvis produïts en els últims temps i continua vivint com solia, amb una forta influència de la tradició, l'honor i l'ordre, invalidant les freqüents referències a la presumpta anarquia amb les quals Occident sovint caricatura el país.

Un tercer punt té a veure amb el terme «senyor de la guerra», en el qual sol identificar-se *homes de negoci* que, si bé presenten moltes de les característiques dels *senyors de la guerra*, difereixen en altres. A vegades, també s'inclou en aquesta denominació a moltes persones influents que, malgrat no haver estat escollides a través d'un procés de votació seguint el model occidental, no per això han deixat de ser representants i interlocutors vàlids de la població. Per això, per *senyors de la guerra* entendrem en aquest escrit els personatges de Mogadiscio de la talla de Hussein Aidid, Musa Sudi, Omar «Finish», Osman Atto o Canyare (tots ells exministres en el Govern actual), agrupats fa un any sota l'eufemístic nom d'«Aliança per a la

Restauració de la Pau i contra el Terrorisme» o, simplement, «l'Aliança». No obstant això, també mereixerien aquest qualificatiu noms com els de «Morgan» (a Kismayo) o altres afins al Govern, com Mohamed Dhere o el mateix president, el tristament conegut, per infame, Abdullahi Yusuf.

Un quart capítol qüestionaria que l'origen dels Tribunals Islàmics es degui a la influència estrangera. Partim per això d'un context en el qual la població estava extremadament farta de la falta d'oportunitats que ha representat Somàlia després de quinze anys de domini d'uns *senyors de la guerra* que, fent honor a la seva denominació, van fer de la violència el seu negoci. Sense ignorar les diferències pel que fa als índexs de popularitat entre aquests personatges, els recels que en general despertaven entre els i les somalis només podien ser superats per la profunda animadversió cap als EUA o Etiòpia. L'exèrcit nord-americà va ser tristament cèlebre el 1993 després del suport proporcionat a tots els *senyors de la guerra* que van voler col·laborar en la seva cega

persecució de Mohamed Farah Aidid, en el que va representar una participació directa d'aquest país com un actor més en el conflicte armat. Per la seva banda, Etiòpia tracta Somàlia com un assumpte de política interna. És l'eterna i acèrrima enemiga que, finançant milícies i transferint grans quantitats d'armament violant l'embargament internacional, des de fa mig segle ha participat en qualsevol intent de desestabilitzar el Govern somali, com a mesura de cautela davant les pretensions de Somàlia de recuperar el territori de l'Ogaden etiòp, de població somali. Aquestes amenaces van arribar al seu apogeu durant la guerra que el 1977 va enfrontar ambdós països.

Amb aquestes referències històriques i sota un context d'enfrontament irreconciliable entre el Govern transitori recentment constituït i els *senyors de la guerra* de Mogadiscio que es negaven a cedir els privilegis dels quals gaudien en la capital, van començar a divulgar-se ràpidament informacions que apuntaven al suport d'Etiòpia a les forces governamentals i dels EUA als *senyors de la guerra*. Els continus

fets que confirmaven aquests temors van estar catapultats pels omnipresents rumors (alimentats per l'ús massiu de la ràdio) que caracteritzen els assumptes polítics a Somàlia. Tot sembla assenyalar que tots dos països coneixien les possibles conseqüències de les seves accions i que l'*abraçada de l'ós* als *senyors de la guerra* serviria als seus interessos a la zona.

Els Tribunals Islàmics no van ser creats *ad hoc* per prendre el poder el juny de 2006, sinó que existien amb anterioritat a aquesta data.

Formats a partir de consideracions identitàries, aquests tribunals van obtenir la seva legitimitat del *Xeer*, el dret consuetudinari somali que beu de tradicions nòmades i musulmanes. Només un nombre reduït d'aquests grups estava format per individus violents que pretenien aplicar versions obscurantistes de la *sharia*. La seva progressió pot ser entesa a partir del seu sentit de l'oportunisme, de la seva atenció a la població en assumptes socials i de l'existència d'un bon nombre de persones favorables al canvi. En el clima de rebuig als suports dels EUA i Etiòpia a

altres faccions, van realitzar algunes incursions en petites localitats en les quals, no sense sorpresa, van aconseguir, davant la manca de sosteniment de la població, la fugida del cacic local amb un reduït grup lleial a la seva persona. La resta de milicians es van quedar sense ocupació ni font d'ingressos, atès que vivien dels rèdits del *Kalashnikov* i de lleialtats, en funció dels interessos del moment, envers el cabdill de torn. Fins que la UTI els va oferir engrossir les seves files per intentar, a continuació, controlar una localitat més gran. La successió d'aquests fets va arribar al seu clímax amb la presa de Mogadiscio. Avui la situació ha canviat, però només de camisa: el Govern té ara alguns «policies» o «soldats» que són els mateixos que abans eren «terroristes» de la UTI i, amb anterioritat, «milicians» dels *senyors de la guerra*. Només així és possible entendre la ràpida manca de suports soferta en una setmana per part de la Unió.

Pel que fa al seu auge, cal entendre la UTI més com una facció armada que com un grup

religiós. Per altra banda, no és cert que els *senyors de la guerra* o els membres del Govern tinguessin un caràcter profà. En els tres grups hi ha corrents islamistes molt diverses. Per tant, és poc prudent presentar el que ha succeït el darrer any a partir de raonaments religiosos. Fins i tot el factor clànic, tan influent a Somàlia, no és determinant.

El cinquè argument que es pretén qüestionar és la presumpta influència estrangera a Somàlia. El nombre de combatents forans que han donat

suport a la UTI a partir de condicionaments ideològics, religiosos o fins i tot econòmics és molt reduït i la seva exagerada visibilitat respondria als intents, per part dels mitjans de comunicació internacionals, d'establir paral·lelismes amb el fenomen mediatitzat fa cinc anys a l'Afganistan (malgrat que tampoc llavors van tenir la transcendència que se'ls va atorgar). En relació a altres actors, com sol succeir en els conflictes armats, la ingerència estrangera a Somàlia sempre ha estat molt important: Etiòpia, Kenya, Djibouti, Itàlia, els EUA, la URSS, Iemen, Aràbia Saudita, Eritrea... No obstant això, la base dels enfrontaments correspon a meres lluites internes pel poder, sense pretendre menysprear la instrumentalització particular d'aquestes dinàmiques des de l'exterior.

La sisena tesi justificaria el tancament de les fronteres de Kenya per prevenir la fugida d'extremistes. Cal recordar que aquest mateix fet va tenir lloc en els passos fronterers dels països veïns d'Afganistan durant els bombardejos en aquest país per part dels EUA

el 2001. Avui com llavors, amb el beneplàcit dels governs del món s'impedeix la partida de moltes persones que pretenen trobar refugi a Kenya. Això representa una violació flagrant del dret internacional, que defensa que les poblacions puguin escapar de la guerra i que les organitzacions humanitàries hi tinguin accés.

En setè lloc, m'aventuraria a predir que l'àmpliament anunciat desplegament internacional de tropes a càrrec de la Unió Africana avalat pel Consell de Seguretat de l'ONU no arribarà a produir-se més enllà d'una façana molt mediatitzada. Tret que canviïn molt les coses, Europa, els EUA o Austràlia no participaran en un enviament de tropes que no els aportaria cap benefici directe i sí molts maldecaps. La resta d'estats que tradicionalment participen en intervencions militars només enviaran soldats si són pressionats o incentivats per a això, si bé aquesta possibilitat és encara remota. Es pot esmentar per exemple que aquest desplegament està sent debatut en el si de la IGAD (*InterGovernmental Authority on Development*) des de fa prop de dos anys. Dels seus sis països membres, a més de Somàlia, es va desestimar la inclusió de forces de països veïns, Etiòpia, Kenya i Djibouti, pel rebuig que desperten entre els i les somalis. Eritrea va

declarar que no enviaria tropes i Sudan va afirmar que, arribat el cas, valoraria la mesura, malgrat que la seva situació interna i externa no li permet massa concessions. Només Uganda es va mostrar disposada a aportar soldats amb una oferta inicial de 2.000 soldats que ha estat posteriorment reduïda. Cal recordar que a mitjan anys noranta hi havia a Somàlia prop de 30.000 soldats nord-americans desplegats.

El vuitè punt que es pretén posar en qüestió és el suposat interès que tindrien els EUA a la regió. Tot sembla indicar que tant aquest país com Etiòpia no van pecar d'ingenuïtat en donar suport a les diferents faccions i que les conseqüències que hem conegut van ser provocades. Si bé la rapidesa amb la qual s'han produït els canvis no haurà deixat de sorprendre ningú, no sembla prudent deixar a la casualitat l'explicació del que ha succeït. En el país dels rumors, també estan estesos aquells que afirmen que Etiòpia va finançar, d'alguna manera, la UTI en les seves primeres escaramusses del darrer any. Mentre que les pretensions d'Etiòpia a Somàlia són més evidents, les raons que han dut els EUA a intervenir des del cel somali són més subtils. Sense subestimar la relativa importància estratègica que s'atorga a Somàlia i la seva

proximitat a Djibouti, on fins ara es troba l'única base militar nord-americà a l'Àfrica, tot sembla apuntar que la implicació dels EUA a Somàlia respon, en essència, a la necessitat de mostrar a la seva famolena opinió pública una nova evidència de la pertinència de la *Guerra contra el Terror* iniciada poc després dels atemptats de l'11-S. La coartada per a l'Iraq va ser que no es va actuar amb suficient contundència. Com a concepte, *Somàlia* legitima *Afganistan*, justifica *Iraq* i avala l'augment de tropes per a aquest país anunciat tot just un dia després dels bombardeigs a la Banya africana.

que els confereixen la seva denominació i els situen en les posicions de poder que ostenten. Van pagar justos per pecadors.

És una vergonya que, després d'una dècada d'oblit, una part del món dirigeixi ara la seva atenció cap a Somàlia únicament com a conseqüència de la seva presumpta vinculació amb el terrorisme internacional. També ho és que aquest protagonisme estigui carregat de referències simplistes que barregen les lamentables i ignorants etiquetes de salvatge, anàrquic i irresponsable que solen acompanyar el que és africà, amb les de terrorista,

El novè i últim argument apunta a la legitimitat del Govern transitori de Somàlia i el seu caràcter sobirà. D'acord amb el dret internacional, no es pot justificar els bombardeigs d'Etiòpia i els EUA a partir de les referències a la manca de sobirania de Somàlia com a estat o a l'«autorització» que hauria donat el president somali. Cal recordar que tant la proclamació del president l'octubre del 2004 com l'elecció del seu equip de govern van ser un enganyifa coordinada des de les elits internacionals per afavorir les elits somalis, sense la participació de la societat civil ni d'estructures de representació locals. La Unió Europea, part implicada en l'últim procés polític, va arribar a circumscriure la concessió d'ajuda humanitària a un context de cessament d'hostilitats. És a dir, es va condicionar el suport a la població al fet que els *senyors de la guerra* abandonessin les seves pràctiques de violència, quan aquestes són, precisament, les

fonamentalista i repressor que fan el mateix amb el que és islàmic. Somàlia pot ser notícia per molts motius. És important mostrar el que està passant allà a partir de la seva població, presentant-la sota els paràmetres necessaris de dignitat i respecte, sense oblidar la desastrosa crisi humanitària i promovent reflexions i debats sobre les opcions de millora. La legitimitat de les violències que la guerra duu associades ha extremat molts aspectes de la vida somali i és important no analitzar la situació amb mirada sensacionalista. Em temo que aviat els mitjans de comunicació començaran a parlar d'una «nova» Somàlia on «gairebé» s'ha eradicat el terrorisme i en la qual ja abunden cinemes i McDonalds.

Text i fotos: *Alejandro Pozo*
9 de gener de 2007

La despesa militar de l'exercici 2007

El Projecte de pressupostos de l'Estat espanyol per al pròxim any 2007 ha estat aprovat en el Congrés de Diputats. Un any més hem escoltat paraules enceses en boca dels parlamentaris que els han dut des de l'abstenció al vot negatiu als pressupostos. Els mitjans de comunicació també han recollit aquest debat, per al qual no han faltat opinions crítiques. Però, com és costum, ningú, absolutament ningú, ha esmentat les desorbitades despeses militars dintre dels pressupostos, que en el seu conjunt representen l'astronòmica xifra de 17.977.230.000 d'euros, 49,25 milions d'euros diaris (8.194 milions de pessetes), cosa que equival a 423 euros l'any per habitant de l'Estat (vegeu Taula 1).

L'anàlisi que realitzem cada any s'ajusta al criteri d'incloure aquelles partides militars que es troben repartides per altres ministeris, com són: les classes passives militars, els militars que han passat a la reserva o són pensionistes; les quotes socials dels militars de l'Institut Social de les Forces Armades; la R+D militar que es comptabilitza en el Ministeri d'Indústria; la contribució a l'OTAN del Ministeri d'Exteriors; el cos paramilitar de la Guàrdia Civil, a càrrec del Ministeri de l'Interior. Aquestes partides, la mateixa Aliança Atlàntica les assumeix com a militars i recomana la seva inclusió com a despesa de les forces armades. Nosaltres, a més, afegim la part proporcional dels interessos de l'endeutament de l'estat en Defensa. Això no tindria justificació per la despesa ordinària de manteniment dels exèrcits, però sí que la té, com després veurem, a causa de l'alt percentatge dedicat a les inversions militars. Que la despesa militar sigui molt superior a la del Ministeri de Defensa és una pràctica comuna a la majoria dels estats. Els mateixos Estats Units no inclouen les despeses de les seves forces militars a l'Iraq i a l'exterior en el pressupost del Pentàgon. És per aquest motiu que tant l'OTAN com el SIPRI d'Estocolm, un dels instituts d'investigació per a la pau de més prestigi, aconsellen la inclusió de les despeses militars repartides per altres ministeris en la despesa militar total.

Més de 60 milions d'euros del pressupost seran per a helicòpters Tigre.

La despesa militar total, englobant les partides esmentades repartides per la resta de ministeris, augmentarà un 5,1% respecte a l'any 2006 i representa un 5,5% sobre el total del pressupost de l'Estat. Un increment per sobre del 3,2% previst de creixement del PIB per al 2007, percentatge sobre el qual es basarà l'augment dels salaris dels treballadors. Aquesta realitat contradiu els raonaments del ministre d'economia, el Sr. Solbes, quan afirma que són uns pressupostos amb una forta dedicació a aspectes socials, amb assignacions que augmenten respecte a anys anteriors en seguretat social, habitatge, educació i sanitat. Certament, les assignacions d'aquestes partides augmenten, però si observem un dels aspectes que tenen la comesa d'impulsar el desenvolupament del país, les inversions en infraestructures per a transport, habitatge i urbanisme, llavors cal desmentir el ministre Solbes, ja que les inversions per a Defensa representen el 32% del total de les inversions de l'Estat. Un percentatge escandalós. Les inversions militars reals del pressupost per a l'any 2007 sumen la quantitat de 3.195 milions d'euros, una tercera part del total de les inversions de l'Estat. Si s'observa la Taula 2, s'aprecia l'enorme pes dels aspectes militars sobre el total d'inversions del Pressupost de l'Estat espanyol. Inversions que cada any van destinades al desenvolupament de nous equips d'armaments, bona part en el marc de col·laboració amb altres països europeus: l'avió de combat Eurofighter, l'helicòpter de combat els

Taula 1. La despesa militar inicial a Espanya (en milions d'euros corrents)

	2006	2007
Ministeri de Defensa	7.416,53	8.052,76
Organismes autònoms del Ministeri de Defensa	1.232,15	1.282,19
Centre Nacional d'Intel·ligència	208,57	241,57
Total Defensa	8.857,25	9.576,52
Classes passives militars	2.993,18	3.102,21
ISFAS (Altres Ministeris)	587,80	563,62
Guàrdia Civil (Ministeri d'Interior)	2.364,38	2.657,511
R+D militar (Ministeri d'Indústria)	1.358,01	1.225,06
OTAN i UEO (Ministeri d'Afers Exteriors)	8,83	7,79
Total Defensa criteri OTAN	16.169,45	17.132,71
Interessos del Deute Públic	954,98	844,52
Total despesa militar	17.124,43	17.977,23

El pressupost de la Guàrdia Civil per a l'any 2007 s'ha unificat al de la Policia Nacional, la quantitat ressenyada respon a l'increment previst respecte al 2006.

Taula 2. Inversions 2006-2007 (en milions d'euros corrents)

Ministeri	2006	2007
Inversions Defensa	3.300,02	3.195,48
Ministeri de Foment	4.909,00	5.238,07
Resta de ministeris	1.129,21	1.556,61
Total inversions Estat	9.338,23	9.990,16

Inversions 2007 en Defensa representa el 32% total Estat i el 61% respecte de Foment

Taula 3. Principals inversions militars 2007 (en milions d'euros)

Avió de combat EF-2000	369,02
Avió transport A400M	1,00
Helicòpters de combat Tigre	60,64
Fragates F-100	5,56
Blindats Leopard	101,48
Blindats Pizarro	59,52
Obús remolcat 155/52 mm.	3,12
Míssils Iris, Taurus i torpedes Submarins S-80	75,88
Blindats Centaure	25,04
Vehicles transport militar	34,71
Artilleria i míssils contracarro	64,10
Helicòpters NH-90	14,00
Vaixells transport militar i desembarcament BAC, BAM, LCM	59,35
Modernització avions militars F-5 y C-15	34,94
Comunicacions, sistemes de comandament i guerra electrònica	84,07
Equips de defensa (inversions varies)	110,46
Municions i explosius	13,94
Resta infraestructures, instal·lacions i material de guerra	1.262,58
R+D del Ministeri de Indústria	1.225,06
Total inversions	3.195,48

Taula 4. R+D Militar 2006-2007 (en milions d'euros corrents)

2006	2007		
Ministeri de Defensa i OO.AA.	325,88	361,04	
Ministeri de Indústria	1.358,00	1.225,06	
Total	1.683,88	1.586,10	

míssils Iris i Taurus, l'avió de transport militar A400-M, i alguns de nous que sorgeixen, com el gegantí Obús de 155 mm o els vaixells de projecció estratègica, desembarcament i proveïment BAC i BAM per projectar intervencions militars a l'exterior, que units a la resta d'armaments representen una sagnia per a l'economia del país (Taula 3).

Aquesta qüestió de les inversions militars és el principal desgavell polític de l'actual govern del PSOE, i és una mostra evident de la deriva militarista en què es troba immers l'Estat. De les inversions la principal partida és la dedicada a R+D militar, que es comptabilitza en el capítol VI d'inversions dels pressupostos i representa una cinquena part (20%) del total de la R+D de l'Estat (Taula 4), destinada a les noves armes que es fabriquen a Espanya, la qual continua sorgint, de manera inexplicable, del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, i el seu destí és proveir d'ajudes les indústries que les desenvolupen. Ho denunciem any rere any, és una manera encoberta de subvencionar mitjançant recursos públics les empreses privades. I llança seriosos dubtes des d'un punt de vista econòmic, perquè investigar per produir armament resulta de dubtosa eficiència, per molt que ho afirmen els defensors del militarisme, a causa del molt discutible transvasament de la tecnologia militar per a l'ús civil. I moralment reprobable des del punt de vista social, ja que aquesta mateixa investigació dedicada a usos civils aportaria més beneficis. D'aquí la nostra crítica a la ineficiència econòmica dels productes que s'investiguen, perquè no desenvolupen beneficis d'economia d'escala i és dubtós que produeixin un transvasament de tecnologia a la indústria civil. Malgrat això, es continua ajudant les indústries de guerra mitjançant uns recursos que, de retorn, es comptabilitzen com un ingrés i amaguen un dèficit més gran del pressupost públic.

Mereix un comentari la inclusió de la Guàrdia Civil com a despesa militar. Ho justifiquem pel fet que aquest cos té un clar caràcter paramilitar, té encomanades missions de seguretat nacional considerades estratègiques, com vigilància de fronteres i costes. I, a més, els seus integrants es regeixen per l'ordenança i la disciplina militars. Però també és cert que, entre les missions que tenen assignades, n'hi ha una bona part

que no són militars relacionades amb la seguretat ciutadana, com el tràfic de carreteres o la lluita i prevenció de la delinqüència criminal. Cal afegir que és una important reivindicació del personal del cos l'abandonament del caràcter militar. Aquest any hem assistit a un primer símptoma en aquest sentit: per primera vegada s'han unificat en un sol comandament els cossos de la policia i la guàrdia civil, i els seus pressupostos també s'han unificat. Si en el futur es produeix la bona notícia de l'abandó del caràcter i de les missions militars del cos, no dubtarem a restar la despesa de la Guàrdia Civil com a militar, ja que seria una bona notícia anunciar que Espanya gaudeix d'una despesa militar inferior.

La despesa militar a Espanya és, any rere any, un enorme pou negre on es dipositen recursos sense raó aparent que ho justifiqui. Quins són els perills i amenaces que recauen sobre el territori espanyol per justificar aquestes milionàries xifres? Aquesta situació més aviat obeeix a la inèrcia i dinàmica en què es troba immers l'Estat espanyol a causa dels compromisos derivats d'estar associat a l'Aliança Atlàntica i a l'incipient pol militar que s'està creant a l'interior de la Unió Europea, que disparen la despesa militar dels països membres en ambdues estructures militars i que, amb els EUA al capdavant, empenyen la despesa militar mundial a les xifres del final de Guerra Freda (1.150.000.000.000 de dòlars anuals el 2005). Una bogeria que només beneficia les butxaques de l'anomenat «complex militar industrial», conglomerat on es barregen els interessos i corrupteles dels accionistes de les indústries de guerra i d'alguns militars i polítics.

Pere Ortega

DADES 2007

Increment Defensa respecte a l'any 2006: **8,12%**
 Increment del total de despesa militar respecte a l'any 2006: **5,10%**
 % del total de la despesa militar respecte al pressupost total: **5,53%**
 % de la despesa militar respecte del PIB 2007: **1,73%**
 Despesa militar per dia: **49,25** milions de € (8.194 milions de pessetes)
 Despesa militar per càpita/any: **423 €** (70.381 pessetes)
 % I+D militar respecte al total I+D: **19,80%**
 % inversions militars respecte al total inversions: **32%**

ONG i experts rebutgen la ingerència dels exèrcits en l'ajut humanitari

Els exèrcits ni estan preparats, ni són idonis, ni tenen per funció atendre la població en situacions de crisi, guerra o emergència humanitària i, quan ho fan, actuen normalment amb menor competència i eficiència que les organitzacions especialitzades, sovint creant més problemes que els que resolen. Aquesta és la principal conclusió de les jornades organitzades pel Centre Delàs d'Estudis per la Pau de Justícia i Pau, en les quals van participar experts de diferents ONG, professors universitaris, periodistes i alguns militars.

Diversos oradors, com els professors Carlos Taibo, Itziar Ruiz Giménez i Arcadi Oliveres o l'investigador del Centre Delàs Alejandro Pozo, van mostrar com els exèrcits, per la seva naturalesa, responen a la política exterior i interessos dels estats i, per tant, no poden complir els principis d'imparcialitat, independència i neutralitat que requereixen les operacions d'ajut humanitari quan es donen en el marc de conflictes armats. A més, ho fan pitjor, ja que actuen amb uns costos normalment molt superiors i sense la capacitat tècnica necessària.

Jordi Raich, treballador humanitari, va mostrar com la presència d'aquestes forces en zones de guerra, encara que respongui al mandat de Nacions Unides o altres organitzacions internacionals, pot complicar i posar en perill l'acció i el personal de les ONG i institucions que es dediquen a aquestes tasques, que sempre es veuen condicionades sobre el terreny per les estratègies de les forces militars.

Com bé van il·lustrar Carlos Taibo i Itziar Ruiz-Giménez, les intervencions militars internacionals o externes en conflictes armats, més freqüents que mai des del final de la guerra freda, que han estat sovint batejades «d'humanitàries», tenen normalment una relació directa amb els interessos dels estats en la zona d'actuació o amb estratègies de política interior i exterior, malgrat que s'han volgut justificar amb l'objectiu de defensar els drets humans, promoure la pau o la democràcia, salvar vides... Alhora, en els últims anys, s'observa una creixent proximitat i interrelació entre forces

militars i organismes d'ajut humanitari (actuacions conjuntes, transvasament de personal, presència en fires i desfilades...). Per a la major part de ponents, és evident que els exèrcits utilitzen tots aquests tipus d'operacions i relacions per tal de legitimar la seva existència, mantenir i incrementar els seus pressupostos, experimentar noves armes o aparells, entrenar el seu personal i com a element de màrqueting que afavoreixi el cada cop més difícil reclutament de soldats.

Amb tot, alguns ponents van defensar la necessitat, en casos excepcionals, de la intervenció militar, quan es tracti de l'única manera d'aturar genocidis o per interposar-se entre contendents i també per tal de donar-hi suport logístic, garantir-ne la seguretat o col·laborar, amb agilitat i eficàcia, en operacions d'ajut humanitari en circumstàncies especialment difícils o complexes. En aquest sentit, Pablo Muelas, tècnic de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional, va posar de manifest que l'Agència fa ús d'avions militars per fer arribar amb seguretat i rapidesa aliments o medicines a zones on s'han produït catàstrofes humanitàries. Ara bé, aquesta col·laboració militar va ser molt discutida pels altres conferencians en entendre que aquestes circumstàncies es donen molt excepcionalment i que, en tot cas, l'actuació militar s'ha d'implementar com a últim recurs i sota el control i la direcció de les organitzacions civils especialitzades, cosa que mai no es dona.

El Tinent Coronel Antonio Martínez de los Reyes, representant de la Direcció General de Relacions Institucionals del Ministeri de Defensa,

va admetre que l'ajut humanitari no és la funció dels exèrcits ni la tasca per a la qual estan preparats, sinó la de garantir la seguretat en un entorn determinat per tal que l'ajut es pugui oferir. Ara bé, afirmà que sí que és la seva obligació atendre les necessitats urgents de la població civil en aquelles àrees on l'exèrcit espanyol es troba desplegat quan no hi ha altres organitzacions o institucions que se n'ocupin. Amb tot, va precisar que les intervencions a l'estranger de l'exèrcit espanyol no tenen una missió humanitària, ni reben aquesta denominació, sinó que són «operacions de pau», ordenades pel Govern, i que aquest n'és el responsable i a qui cal dirigir les crítiques.

Centre Delàs

Les ponències estaran recollides en una publicació que aviat estarà disponible a la seu i a la web de Justícia i Pau de Barcelona.

Campanya contra les municions de dispersió

Cluster Munition Coalition

Més de 180 entitats de 50 països d'arreu del món estan duent a terme una intensa campanya contra les municions de dispersió (cluster munitions en anglès). L'objectiu és donar a conèixer les atrocitats que poden causar aquestes armes per tal de fer pressió i vehicular demandes a les institucions internacionals. A Catalunya, un dels impulsors de la campanya és el Moviment per la Pau. La Fundació per la Pau i Justícia i Pau també hi donen suport.

La campanya internacional contra les municions de dispersió es va iniciar el novembre del 2003 i s'articula de forma similar a la lluita que es va fer contra les mines antipersona en la dècada dels 90.

Reclamen el següent:

- No utilització, no producció i no comerç de municions de dispersió fins que no es resolguin els problemes humanitaris que causen.
- Increment dels recursos per a l'assistència a comunitats i persones afectades per les municions de dispersió i altres residus explosius de guerra.
- Responsabilitat especial dels usuaris de les municions de dispersió per garantir la neteja dels terrenys afectats, advertències, educació sobre els riscos, proveïment d'informació i assistència a les víctimes.

L'organització humanitària Handicap International, que també forma part d'aquesta coalició, acaba de publicar l'estudi preliminar *Fatal Footprint: the Global Human Impact of Cluster Munitions*. L'informe documenta l'impacte de les municions de dispersió a 23 països. Per a l'elaboració d'aquest informe, Handicap International va recollir estadístiques sobre 11.044 casos, però es calcula que el

nombre real de víctimes es de més de 100.000.

Però què són les municions de dispersió?

Les municions de dispersió són bombes de fragmentació que s'obren a l'aire i alliberen petits artefactes que maten o mutilen les persones que es troben al voltant. Es van dissenyar originàriament per impossibilitar l'avenç dels soldats enemics en una àrea de gran superfície a través del llançament de moltes municions petites sobre el terreny en qüestió.

La dispersió de les seves submunicions fa que aquestes armes siguin altament mortals. Es calcula que poden arribar a fragmentar-se en més de 1.000 submunicions a la vegada. Aquestes xifres es multipliquen ja que sovint els atacs es fan de forma reiterada per garantir-ne l'èxit.

Però això no és tot. Segons l'estudi de Handicap International, un 10% de les municions de dispersió no exploten immediatament en el moment de la detonació en fer impacte amb el sòl. Les raons són diverses: l'estat del sòl, les condicions atmosfèriques, un disseny imprecís i defectuós, etc. Les conseqüències són nefastes: les ràfegues de municions romanen de forma latent en extenses àrees del territori, esdevenint residus explosius de guerra (REG) i presentant el mateix risc que les mines antipersona i altres restes, com granades de mà, projectils abandonats, etc.

Aquest és un dels factors que explica que les víctimes de les submunicions de dispersió siguin quasi exclusivament civils: aproximadament un 98%. D'aquests, una quarta part són infants. Les municions de dispersió sovint tenen la mateixa forma que llunes de beguda o pilotes de tennis, una aparença molt temptadora per a

les persones que recullen metalls per a la seva revenda o nens i nenes en busca de nous jocs.

Què s'està fent?

L'atenció sobre els usos d'aquests tipus de dispositius va augmentar després de comprovar que Israel les va utilitzar durant l'última guerra del Líban, l'estiu del 2006, i que molts d'ells van quedar repartits, sobretot en el sud del país. També s'han utilitzat durant la guerra d'Iraq i en molts d'altres conflictes arreu del món des de la primera utilització massiva d'aquestes armes després de la guerra del Vietnam, sobre Laos.

No obstant això, encara hi ha molts països que no estan d'acord a dur a terme aquestes negociacions i rebutgen donar suport a la campanya. Altres tenen una posició ambigua. Per exemple, l'Estat espanyol ja ha dit que donaria suport a un tractat sobre les armes cluster, però segons va publicar Human Rights Watch fa uns mesos, Espanya té en estoc tres tipus de municions de dispersió i diverses empreses espanyoles estan vinculades a la producció d'aquests artefactes.

Una oportunitat per abordar aquesta qüestió va ser en el marc de la tercera Conferència d'Examen de la Convenció sobre Certes Armes

La voluntat de negociar una llei internacional que prohibeixi les armes cluster ha crescut notablement. L'adhesió de 24 estats a una iniciativa internacional per a l'adopció d'un nou tractat que ho consideri és un pas endavant. Alguns estats ja han fet passos importants. Per exemple, Bèlgica les va prohibir el febrer del 2006. Noruega ha anunciat recentment que empenirà una iniciativa per arribar a un acord sobre la prohibició internacional d'aquestes armes i ha aprovat una moratòria definitiva sobre les municions de dispersió fins que no hi hagi un instrument internacional vinculant que ho reguli.

Convencionals, que va tenir lloc a Ginebra del 6 al 17 de novembre d'enguany. Tot i que s'hi va acordar la celebració, el juny de 2007, d'una reunió d'experts governamentals que treballessin de forma específica l'ús de les municions de dispersió, moltes ONG i la pròpia Cluster Munition Coalition van quedar descontentes dels resultats de la Conferència.

Edició catalana a cura de la Fundació per la Pau, Justícia i Pau i el Moviment per la Pau. Més informació: www.stopclustermunitions.org

La XVII Trobada de Barcelona denuncia els vincles entre l'actual model de consum i la violència

«Preservant el medi ambient, construint la pau» va ser el títol de la XVII Trobada de Barcelona que cada any organitzen la Fundació per la Pau i Justícia i Pau.

L'objectiu d'aquestes jornades era analitzar l'impacte ecològic de les armes i la guerra, així com el paper de l'explotació dels recursos naturals en la gènesi i el desenvolupament dels conflictes armats. Una conclusió molt clara que va anar aflorant al llarg de la major part de les conferències i debats és el profund lligam existent entre l'actual model de consum mundial (especialment en els països més desenvolupats) i bona part de la violència i vulneracions de drets humans que es donen en múltiples punts del planeta.

Com va mostrar magistralment en la conferència inaugural el professor Joan Martínez Alier, una societat que es mostra cada cop més dependent d'una enorme i creixent quantitat de matèries primeres i recursos naturals porta sovint al desencadenament de lluites i rivalitats entre estats i grups diversos per aquests elements (petroli, minerals com el coltan...). El consum desmesurat d'aquest tipus de societat porta sovint també al finançament i a l'armament de grups bel·ligerants, al desplaçament forçat de moltes poblacions i a la destrucció dels seus hàbitats naturals tradicionals (desforestació, mineria, destrucció de manglars, eradicació de pesqueries...). Lansana Gberie, periodista de Sierra Leone, va il·lustrar el cas del tràfic de diamants al seu país i com aquest va finançar alguns dels actors armats. Eduardo Giordano va fer una presentació sobre la geopolítica internacional actual del petroli, amb una atenció molt especial a la situació de l'Iraq. Cal, doncs, que els consumidors siguem conscients que el nostre consum individual té una relació evident amb aquesta violència i aquestes violacions de drets humans.

D'altra banda, Mabel González, de Greenpeace, i Pierre Villard, del Mouvement

pour la Paix, van mostrar l'enorme impacte mediambiental que impliquen no solament els conflictes armats, sinó també el

desenvolupament i l'ús de diferents tipus d'armes com les químiques, nuclears i altres de convencionals (com ara les mines antipersona i les municions de dispersió) que generen greus danys durant molt de temps després de finalitzat el conflicte armat. En aquest sentit, Maria Josep Parés, del Moviment per la Pau, va presentar la campanya mundial per a l'abolició de

les municions de dispersió. Cal saber que a Espanya també es produeix aquest tipus d'armament.

Les jornades van concloure amb una exposició de Ferran Izquierdo, professor de la UAB, que va alertar l'auditori sobre el efectes perversos d'un mal ús de l'aigua. Va enfocar el problema dels conflictes per l'aigua des de la perspectiva segons la qual cap govern està disposat a entrar en guerra per tal d'oferir un millor benestar a la seva població. Les guerres es fan únicament, segons va assenyalar, pels interessos de les elits al poder.

Durant la Trobada es va lliurar el I premi de periodisme «Memorial Joan Gomis», que vol recordar la figura de qui fou president de Justícia i Pau (1976-2001). Els premiats foren els periodistes Pere Masramon i Pilar García, pel seu reportatge «El Perú de Godayol», publicat a la revista Mataró Report. Tracta sobre la tasca feta pel bisbe català Joan Godayol -qui també va assistir a l'acte- a la diòcesi del Perú de la qua va ser titular. El premi va ser lliurat personalment per la vídua de Joan Gomis, Montserrat Albet.

La Trobada, celebrada a l'auditori de la Universitat Pompeu Fabra a l'Estació de França, va comptar amb l'assistència de més d'un centenar de persones, moltes d'elles representants d'organitzacions que treballen per a la pau a Catalunya, Espanya, França i Portugal.

NOTÍCIES

Maragall i la indústria de guerra

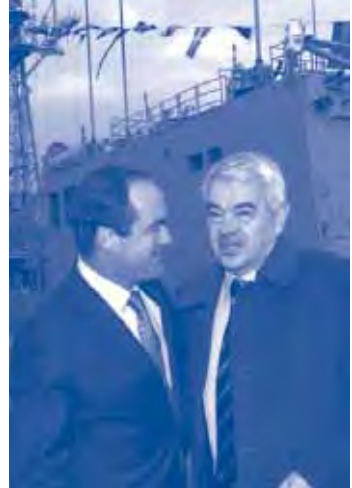
L'expresident de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, ha anunciat que li agradaria representar l'Estat espanyol en el consell d'administració de la European Aeronautic Defence and Space (EADS). Com el seu nom indica, EADS és una indústria de guerra. A través d'Airbus fabrica avions de transport civil, en competència oberta amb la nord-americana Boeing. També pretén fabricar un avió de 800 passatgers amb tota mena d'excentricitats interiors, sauna i casino inclosos. Un altre producte d'EADS és el famós Eurofighter, un avió de combat. Encara no se sap per a què servirà,

material militar per intervenir en escenaris llunyans. EADS té empreses filials, com Eurocopter, que fabrica helicòpters de combat per competir amb l'Apatxe dels EUA; o MBDA, l'empresa de fabricació de míssils més important d'Europa.

L'interès del Sr. Maragall de vincular-se amb aquesta empresa d'armament no és sorprenent. Durant el seu mandat com a president de la Generalitat de Catalunya, es va impulsar la implantació d'un pol industrial aeronàutic intentant que la filial d'EADS, Eurocopter, s'instal·lés a Catalunya per fabricar l'helicòpter de combat Tigre. Finalment aquesta es va ubicar a Càceres, terra natal del Sr. Bono, antic ministre de Defensa. El Govern del Sr. Maragall també va donar subvencions i va participar en l'impuls del polígon industrial aeronàutic de Viladecans, i també en BAiE, una associació que agrupa les empreses que treballen per al sector. Són tots projectes de desenvolupament d'una indústria subsidiària de l'aeronàutica de doble ús: civil i militar.

El Centre Delàs s'ha adreçat diverses vegades al Sr. Maragall per explicar-li els motius de l'oposició a aquest tipus d'indústria. Per tant, sap perfectament en quins negocis està ficada EADS. Les cartes i queixes dirigides al llavors president de la Generalitat es van enviar en el marc de la campanya del Centre Delàs contra la implantació a Catalunya d'empreses que treballen en la indústria militar. La campanya segueix en peu perquè a Catalunya no s'implanti una indústria de guerra.

La nova sol·licitud del Sr. Maragall demostra poca sensibilitat pels greus

Maragall amb Bono. 2004.

problemes que pateix avui la humanitat. Un d'ells són les guerres alimentades amb armes d'EADS i fetes per controlar un petroli que alhora fa volar els avions d'EADS. Un altre és el canvi climàtic al qual contribueix de manera nociva l'espectacular increment de vols aeris que requereixen engrandir els aeroports o fer-ne de nous, perquè aterrin aquests gegantins avions, la qual cosa afavoreix el continu creixement del formigó en més infraestructures que esquarteren el territori, afavoreixen l'ús de l'automòbil i contribueixen a les emissions de CO2 i al col·lapse del planeta.

Si busca una nova ocupació, el Sr. Maragall en comptes de donar suport a la indústria de defensa podria fer com els expresidents Oscar Arias o Jimmy Carter que, a través de les seves fundacions, promouen solucions pacífiques per resoldre els conflictes del planeta.

Motor del Airbus A400M.

ja que està pensat per a l'etapa ja acabada de la Guerra Freda i solament serveix per atacar altres avions. L'avió de transport militar A400M també és de la casa EADS. El A400M sí que té una utilitat precisa. Serveix per transportar soldats i

El negoci de la guerra és, avui, un 34% més gran que fa deu anys

Segons l'informe anual de l'Institut Internacional d'Estudis per a la Pau d'Estocolm (SIPRI), la despesa mundial en armament durant l'any 2005 es va acostar a 1,12 bilions de dòlars (885.700 milions d'euros), cosa que representa quinze vegades més que els dedicats a ajuda humanitària.

Segons aquest informe, citat per l'agència EFE (13/6/06), la venda d'armes per part de les cent principals indústries mundials d'armament va créixer un 15%, mentre que el volum d'armes venudes va créixer un 30% en els últims cinc anys. Com a exemple malaurat destaca que, durant els anys 2002-2003, els governs de Bangladesh, Nepal i Pakistan van invertir més en despeses militars que en programes de salut.

L'Estat espanyol vulnera el Codi de Conducta de la Unió Europea

I en paguen les conseqüències els habitants dels territoris ocupats a Palestina. El Codi de Conducta de la Unió Europea prohibeix la venda d'armes a països en conflicte. No obstant això, l'Estat espanyol, signatari d'aquest codi, va vendre a Israel, durant els últims cinc anys del govern de José María Aznar, armes per valor de més de 14 milions d'euros. Aquesta política comercial ha continuat amb l'actual govern del PSOE. Les empreses espanyoles implicades en la venda d'armes a l'Estat d'Israel són la secció militar d'IZAR i Fabricaciones Extremesas (FAEX), pertanyent a Explosivos Alaveses, la capçalera de la divisió militar d'Unió Espanyola d'Explosivos (UEE).

L'Estat d'Israel és el dècim importador mundial d'armes del món. Entre 1993 i 2002 va gastar més de 5.000 milions de dòlars en aquest concepte.

Espanya compra armes a Israel

La millor manera d'ajudar el poble palestí davant la repressió i neteja ètnica a les quals està sotmès per l'exèrcit d'ocupació israelià seria aïllar el seu Estat, tal com es va fer amb la Unió Sud-africana de l'apartheid. És a dir, pressió política i trencament d'acords comercials. En canvi, la política seguida des de la Unió Europea i l'Estat espanyol és continuar mantenint un acord preferencial amb un Estat que practica l'apartheid i l'agonia del poble palestí, donant peu que el conflicte s'eternitzi, i l'enfrontament entre el món arabomusulmà i Occident s'accentui. L'Estat espanyol, per contribuir a aquesta divisió i contradir les bones intencions de Rodríguez Zapatero amb l'Aliança de Civilitzacions, ha decidit comprar a l'empresa israeliana Rafael 2.600 míssils Spike per una quantia de 324 milions d'euros. A Espanya, les empreses encarregades de muntar-los seran Santa Barbara i Tecnobit. Però Espanya no solament compra armes a Israel, també li'n ven. És a dir, ajuda l'exèrcit d'Israel en les guerres contra el Líban i les poblacions palestines.

Exportacions d'armes d'Espanya a Israel (en milions d'euros corrents)

1998	4.497,3
1999	1.533,7
2000	4.909,7
2001	487,9
2002	1.597,1
2003	1.005,8
2004	35,3
2005	273,7
1998-2005	14.340,5

Centre Delàs

Guinea Equatorial, el petroli i la bena als ulls

A principi de la segona quinzena de novembre del 2006, Teodoro Obiang, dictador de Guinea Equatorial des de

1979, va fer una visita oficial a l'Estat espanyol, sense que les autoritats espanyoles fessin cas de la denúncia realitzada per l'oposició democràtica guineana a la dictadura d'Obiang. Durant els primers dies de novembre, l'Associació de Solidaritat

Teodoro Obiang (AP)

Democràtica amb Guinea Equatorial (ASODEGUE) no va poder portar terme una manifestació de protesta convocada a Madrid per la visita, perquè li va ser prohibida pel govern madrileny.

Guinea Equatorial és un dels territoris africans amb majors reserves petrolíferes i aquest és probablement un dels motius per oblidar-se de codis de conducta i d'aliances de civilitzacions i fer tota mena de compliments a una dictadura caracteritzada per la més absoluta falta de respecte als drets humans i amb la qual l'Estat espanyol, antiga potència colonial, té una responsabilitat històrica. De fet, una de les quaranta empreses espanyoles que durant la visita es van reunir amb el dictador va ser precisament REPSOL-YPF.

L'Estat espanyol és, segons l'informe publicat aquest any per Oxfam Internacional, el primer exportador de municions a l'Àfrica Subsahariana. Un dels països als quals la indústria d'armament espanyola ha venut més

municció i altre material militar és, precisament, Guinea Equatorial.

Venda d'armes russes a Algèria

Aquest any 2006 ha estat el primer en el qual un màxim dirigent rus, Vladimir Putin, ha visitat oficialment Algèria. Un deute equivalent a 4.000 milions d'euros, contret per l'Estat algerià amb l'antiga Unió Soviètica en els anys 1970, ha estat perdonat a canvi de substanciosos contractes amb la indústria d'armament russa, segons informa l'agència russa Itar-Tass.

El govern rus ha signat amb l'algerià un contracte per valor de 29.000 milions d'euros per a la compra d'avions MIG durant quatre anys a partir de 2006, i equip militar per valor de 5.800 milions d'euros.

Rússia i França superen per primera vegada els EUA en la venda d'armes a Algèria. Aquesta notícia no és cap anècdota aïllada. El 2005, la indústria russa d'armament va superar els Estats Units en la venda d'armaments als països en vies de

Putin i Bouteflika el 10 de març de 2006.

desenvolupament. En concret, i segons informa l'agència EFE (29/10/06), Rússia va signar durant l'any anterior contractes armamentístics per valor de

7.000 milions de dòlars, equivalents al 23,2% del mercat.

França, l'estat europeu més important en indústria armamentística, també va superar els Estats Units amb vendes per valor de 6.300 milions de dòlars, el 20,9% del total. No obstant això, com comenta l'agència de notícies EFE, en el conjunt de vendes a països "desenvolupats" i "en desenvolupament", Estats Units segueix mantenint-se al capdavant amb 12.800 milions de dòlars en vendes d'armaments.

Per contra, els estats amb major volum de compres en armament han estat, per aquest ordre, l'Índia, amb 5.400 milions de dòlars, Aràbia Saudita, amb 3.400 milions, i la Xina, amb 2800 milions.

No fa falta ser un savi de l'economia per imaginar el que podria fer-se si el concepte dominant de "desenvolupament" fos un altre.

Protesta contra la suspensió de les investigacions sobre corrupció que impliquen BAE

El 14 de desembre de 2006 les autoritats britàniques van anunciar l'aturada de les investigacions sobre corrupció que impliquen BAE Systems Plc a Aràbia Saudita. Les investigacions van començar fa dos anys basant-se en al·legacions segons les quals BAE va subornar funcionaris saudites per tal de guanyar un contracte de defensa.

La consideració que aquestes investigacions podrien danyar les bones relacions del Regne Unit amb Aràbia Saudita és un dels principals motius d'aquesta decisió. La Campanya contra el Comerç d'Armes (CAAT, per les seves sigles en anglès) i el Corner House han presentat davant dels tribunals britànics una demanda contra l'Oficina contra el Fraud (Serious Fraud Office), el fiscal general i el primer

ministre Tony Blair amb relació a la seva decisió d'aturar les investigacions sobre BAE.

Segons els demandants, la suspensió de les investigacions suposa una violació de la Convenció contra la Corrupció de l'Organització per a la

Il·lustració sobre la BAE a www.angloarabia.com

Cooperació i el Desenvolupament Econòmic. Aquesta diu clarament en el seu article 5è que les consideracions d'interès nacional o els possibles efectes sobre les relacions amb un altre estat no poden influir en la investigació i persecució de la corrupció.

La UME i altres unitats militars comptaran amb atribucions policials

Si el projecte de llei de carrera de militar s'aprova tal com ha estat presentada al congrés, els militars recuperaran de nou l'atribució de donar ordres a civils, en ser considerades determinades unitats com "agents de l'autoritat" en la seva relació amb els civils, assumint competències pròpies dels cossos policials.

L'excusa per donar aquest pas ha estat la recentment creada Unitat Militar d'Emergències (UME) i la

necessitat, segons el Govern, que disposin d'autoritat sobre els civils quan actuïn en situacions d'emergència o catàstrofe.

Però aquesta atribució d'"agents de l'autoritat" no es limita a la UME i s'ha estès també, d'amagatotis, a la policia militar sense donar raons de per què necessiten tenir autoritat sobre la població civil.

La UME va ser creada l'abril passat com una unitat especial desplegada en tot el territori estatal la missió de la qual és la d'actuar en situacions d'emergència o de catàstrofe, assumint funcions de protecció civil. La qüestió és si existeix un dèficit de protecció civil per plantar cara a emergències, per què han de ser militars -una unitat militar creada específicament per a això- els que cobreixin aquest dèficit, per què es necessita armament i atribucions policials per fer tasques de protecció civil. La nova unitat compta amb 4.000 efectius sota el comandament del general Fulgencio Coll, i un pressupost de 1.600 milions d'euros, del qual bona part anirà destinat a armament i altres equips militars, pressupost que sens dubte seria més ben aprofitat si es dediqués exclusivament a protecció civil.

Se segueix, però, amb la dinàmica que mai hi ha problemes per augmentar els pressupostos militars o desenvolupar un modern programa

d'armament, mentre s'escatimen els recursos per a protecció civil o investigació i desenvolupament bàsics. Es gasta una fortuna en l'adquisició d'un buc militar de "projecció estratègica", mentre no es disposa de cap buc amb capacitat per actuar davant de catàstrofes ecològiques com la del Prestige.

La justícia militar va continuar el 2005 ocupada a perseguir soldats que volien escapar

Durant el 2005, segons relata la memòria de la Fiscalia General de l'Estat, la principal activitat de la justícia militar va ser la de perseguir la tropa que volia abandonar la altruista institució militar abans de finalitzar els seus contractes. El 80% de tots els processos iniciats en aquesta jurisdicció tan especial van ser per delictes contra el deure de presència, és a dir, per deserció o abandonament de destinació, que ve a ser el mateix. Van ser en total 1.059 procediments, dintre d'un col·lectiu principalment de tropa format, a la fi del 2005, per un total de 73.641 soldats i mariners. És a dir, un de cada setanta soldats va intentar trencar la seva vinculació amb l'exèrcit.

Com en anys anteriors, l'altra font de treball per a la justícia militar no ha

estat la de combatre els maltractaments, la violència, les agressions sexuals o els atemptats als drets fonamentals de tropa i militars, sinó combatre'n la indisciplina, i això

Soldat espanyol a Afganistán (Reuters)

ha ocupat més del 12% de la seva activitat.

La memòria de la Fiscalia no ho menciona, però segons la premsa no altra activitat important ha estat, no per quantitat sinó per rellevància, la denegació sistemàtica de totes les peticions de revisió que li han arribat dels judicis militars del franquisme, entre altres el que va imposar la condemna a mort a Salvador Puig Antich.

PROCEDIMENTS INICIATS PELS ÒRGANS DE LA JURISDICCIÓ MILITAR

Grup de figures delictives (articles del CPM)

Nombre anual de procediments i percentatge sobre el total anual

	2001		2002		2003		2004		2005	
Delictes contra el deure de presència (arts. 119 bis a 123)	828	70,77	611	66,85	689	69,11	993	76,98	1059	79,09
Delictes contra la disciplina (arts. 98 a 106)	167	14,23	153	16,74	161	16,15	177	13,72	164	12,25
Delictes contra Hisenda en l'àmbit militar (arts. 189 a 197)	53	4,53	64	7	65	6,52	44	3,41	46	3,43
Resta de figures delictives	122	10,43	86	9,41	82	8,22	76	5,89	70	5,23
Total	1.170	100	914	100	997	100	1.290	100	1339	100

Font: Memòria Fiscalia 2005 i Memòria Fiscalia 2006. Fiscal general de l'Estat

Milton Glaser. Peace Works. 1972

Col·laboradors: Jordi Foix, Tica Font, Tomàs Gisbert, Manuel Manonelles, Arcadi Oliveres, Pere Ortega, Alejandro Pozo, Enric Prat, Carme Romia, Èlia Susanna, Sabina Puig i Francesc Benítez.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

L'import de la subscripció a MATERIALS DE TREBALL del Centre Delàs per a la Pau JM Delàs pel període d'un any (4 números) és de 6 € i es pot realitzar mitjançant:

- xec adjunt al butlletí
- ingrès a LA CAIXA, compte corrent n. 2100-3200-91-2500001851
[al fer l'ingrès, indicar que és una subscripció per a *Materials de Treball*]

Nom i cognoms

Adreça Localitat Codi postal

CENTRE D'ESTUDIS PER A LA PAU JMDELÀS · Rivadeneyra 6, 10è · 08002 Barcelona · T. 93 317 61 77 · Fax 93 412 53 84
e-mail: delas@justiciapau.org · <http://www.justiciapau.org/centredelas>